

## 171 . Șoimuș | Județ: Hunedoara | Punct: Șoimuș 1 (Avicola) | Anul: 2011

**Anul:** 2011

**Cod RAN:** 91349.01

**Perioade:** Preistorie, Antichitate, Evul Mediu

**Epoci:** Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Hallstatt, Epoca romană timpurie, Evul Mediu

**Tipuri sit:** locuire, descoperire izolată, obiect izolat

**Categorii sit:** Domestic, Religios, ritual și funerar, Neatribuit

**Autori:** Gică Băeștean, Ioan Alexandru Bărbat, Ana Petronela Crețu, Mădălina Dimache, Sebastian Dobrotă, Emil Dumitrașcu, Andrei Heroiu, Luciana Adela Irimuș, Tudor Mandache, Antoniu Tudor Marc, George Neagu, Radu Petcu, Răzvan Petcu, Dănuț Prisecaru, Nicolae-Cătălin Rișcuța, Vlad Rumeș, Alis Ștefănescu, Dan Vasilescu

**Instituții:** Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Național de Istorie a României, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Național de Istorie a României, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București

### Raport

Varianta de ocolire Deva - Orăștie

În perioada 16 august - 16 noiembrie 2011 o echipă formată din arheologi de la IAB, MCDR Deva și MNIR au efectuat cercetarea arheologică preventivă a sitului Șoimuș 1 de pe traseul autostrăzii A1, segmentul situat între Deva și Orăștie, între km 29+750 - 30+300. Situl este plasat administrativ în raza comunei Șoimuș, între localitățile Șoimuș și Bălata, județul Hunedoara, în punctul „Avicola (Ferma 2)”, pe o terasă înaltă de-a lungul râului Mureș (E-V). Având în vedere mărimea și complexitatea arheologică a sitului Șoimuș 1, acesta a fost împărțit în două sectoare: zona "A" cercetată de arheologii de la IAB și MNIR și zona "B" cercetată de colegii de la MCDR Deva.

Sector A

Raportul de față prezintă descoperirile arheologice din zona "A". Pentru desfășurarea săpăturilor s-a efectuat decaparea mecanică supravegheată pe întreaga suprafață supusă cercetării. Decopertarea a avut ca scop îndepărtarea stratului de teren arabil, cu adâncimea între -0,40 m și -0,80 m, pentru stabilirea limitelor locuirii și conturarea complexelor arheologice direct pe pământul steril, ori în stratul vegetatului antic.

În partea de nord a sitului, raportat la axul autostrăzii, după îndepărtarea nivelului vegetal (-0,40 m), s-a putut constata un puternic nivel de distrugere neo-eneolitic format din chirpic ars împrăștiat pe toată suprafața (unele fragmente mai păstrau urme de nuiiele), vetre, fragmente de podele din lut cu substrucție formată din pietriș de râu, gropi de par și un material arheologic foarte bogat (ceramică, oase, material litic, etc.). Lucrările agricole din ultimii 50 de ani au deranjat acest nivel, astfel încât nu s-au putut stabili, în mod clar, limitele locuințelor. Ținând cont de acest aspect, s-a procedat la o săpătură manuală, prin carouri de 4 x 4 m cu martori de 1 m lățime.

Pe toată suprafața cercetată în zona "A" au fost identificate 690 de complexe, databile în perioadele neo-eneolitic, epoca bronzului, romană și medievală timpurie. Nivelul neo-eneolitic evidențiat pe întreaga

---

suprafață cercetată aparține culturii Vința. Pe baza observațiilor preliminare din teren, putem susține existența unei așezări cu două faze de locuire. Majoritatea complexelor Vința sunt reprezentate de o varietate de gropi cu întrebuințare diversă (pentru provizii, pentru extracția lutului etc.), ulterior transformate în gropi menajere. O categorie mai slab reprezentată este cea a bordeielor și cea a șanțurilor (de delimitare?), ultimele concentrate în partea de vest a așezării. Complexele neo-eneolitice au scos la lumină o cantitate impresionantă de material, ceramică grosieră și fină, vase ceramice de uz comun, piese litice (lame și lamele de silex și obsidian, topoare din piatră, râșnițe), oase prelucrate și neprelucrate (ace, împungătoare, spatule, pandative, cârlige de pescuit etc.), piese de cult (altare miniaturale, figurine antropomorfe și zoomorfe de diferite forme și mărimi, vase de cult etc.).

Cele câteva fragmente ceramice databile în epoca bronzului nu au fost descoperite în context stratigrafic clar. Prezența lor sporadică este cel mai probabil legată de așezarea Wiettenberg, identificată în zona "B".

Perioada romană este reprezentată de două complexe importante. În dreptul km 30+040, imediat sub nivelul vegetal, a fost conturată o construcție cu dimensiunile de 11,40 m x 8,30 m. S-a păstrat doar substrucția realizată din pietriș de râu iar materialul arheologic sporadic (fragmente ceramice, câteva țigle și cărămizi) nu ne-a putut oferi indicii asupra funcționalității sale. În marginea de sud a terasei a fost descoperit un cuptor de ars ceramică (C166) ce s-a păstrat foarte bine.

Locuirea medieval timpurie este reprezentată în special de o serie de cuptoare (C11, C25, C104, C143, C149, C150, C219, C489), majoritatea amplasate pe panta de sud a terasei, apoi de gropi de provizii și menajere (C7, C106, C107, C144, C146, C151, C153, C173, C198, C214, C384, C422, C423, C425, C426) și de un resturile unui bordei semi-adâncit (C360) cu dimensiunile de 4m x 4,5m. Materialul arheologic recoltat constă în ceramică de uz comun, oase de animale, obiecte de fier și bronz, râșnițe.

O concluzie preliminară pe care o putem trage în urma cercetării zonei "A" a sitului Șoimuș 1 este că, în perioada neo-eneolitică a existat o intensă locuire pe această terasă a Mureșului, lucru dovedit de materialul arheologic descoperit, din care putem enumera: 166 de fragmente de vase și figurine antropomorfe și zoomorfe, 200 de greutatea din lut întregi și fragmentare, aproximativ 150 topoare și dălțițe întregi și fragmentare din piatră șlefuită, 10 cârlige de pescuit din os, 16 altare miniaturale cu trei sau patru picioare și cu decor incizat, un pandativ din scoică Spondylus, etc. Au fost recoltate, de asemenea, un număr impresionant de fragmente ceramice și oase de animale. [Radu Petcu, Răzvan Petcu, Andrei Heroiu]

---

### ***Informații suplimentare online***

[Raportul 4890 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)

---